

*Text en **negreta**: el llegeix en Karles Torra*

Text en MAJÚSCULA: es pronuncia amb èmfasi fent petar els dits

Bon vespre,

Voldria començar agraint la seva amabilitat i confiança a les persones que m'han proposat fer aquest Pregó de Sant Jordi al Granollers dels nostres pecats. És un gran honor, i més encara tenint en compte que m'han precedit en aquesta funció autors que admiro i que, en algun cas, són amics. Em refereixo a gent amb talent literari, cosa que jo no tinc. Si bé és cert que em guanyo la vida escrivint des de que tenia cabells per tota la closca, mai gosaria dir de mi mateix que sóc un escriptor. Tan sols sóc un periodista per a qui l'escriptura és ofici, i la lectura un refugi que em protegeix d'un món que sempre m'ha fet mal.

Deixem, però, el psicodrama. Anem a coses més divertides, i permeteu-me parlar d'una cançó. S'inicia amb una percussió intensa, tribal, insistent. Poc després s'incorporen a la festa més instruments, i també uns crits —o més aviat esgarips— que només sabria qualificar d'espectrals. Surten de la gola d'un tal Mick Jagger, que no triga gaire a començar a cantar:

**Sisplau, permeteu-me que em presenti
sóc un home amb diners i bon gust
fa molts, molts anys que sóc per aquí
he robat l'ànima i la fe de molta gent**

I segueix una mica més endavant dient:

**Com que cada policia és un criminal
i tots els pecadors són sants
com que la cara és la creu
digueu-me, simplement, Lluçifer**

La cançó és “Simpatia pel diable”, el grup els Rolling Stones, i en la meua memòria personal apel·la a uns anys especialment feliços. Era la última peça que sonava en un determinat local de Barcelona que, en la meua joventut, tenia el bon gust d’estar obert entre setmana fins que sortia el sol.

Jagger va escriure aquests versos inspirant-se en “El mestre i Margarida”, la novel·la més coneguda de l’escriptor rus Mikhaïl Bulgàkov. Un llibre que adoro i que, ho confesso, no hauria conegut si no fos per aquelles nits en blanc ballant aquesta cançó com si no hi hagués un demà.

Mai agrairé prou als meus mestres i professors la comprensió i paciència que em van dedicar quan era un adolescent passota, gandul i arrogant; ni els esforços que uns quants d’aquests professors van fer perquè apreciés el món de les lletres. Amb tot —i ja em sabran perdonar—, cap influència ha estat més decisiva per a fer-me estimar les arts escrites que la música.

Si em sé de memòria les “Coplas por la muerte de su padre” de Jorge Manrique, és perquè quan tocava anar a classe de literatura, jo m’estimava més escoltar el disc de Paco Ibáñez a l’Olympia. Si m’encanta Salvador Espriu és perquè Raimon me’n va mostrar el cantó més salvatge en aquella adaptació del poeta on canta:

**Quan el centre del mon
queda tan lluny
de tu
que, honestament,
comences a saber que no ets ningú,
para't per un moment,
i venta al primer nas un cop de puny**

I jo no he descarregat fusta al moll —ni ganes—, però us puc ben assegurar que he vist la gent posseïda i cridant de plaer quan Enric Casasses i l'estimat Pascal Comelade convocaven Salvat-Papasseit amb allò de:

**Sense el ressò del dring i el brill de l'or malvat
voldria anar pel món
com el món no en té cura**

Jo podria viure sense les certes i miratges que conformen una vida occidental, però no sense les cançons. No sense l'alta literatura de composicions com la “Lluna robada” de Pau Riba o “El cabaret galàctic” de Sisa. Tampoc sense la de Bob Dylan, que ja era el més gran poeta que conec abans que li concedissin un Premi Nobel que, geni i figura, no va anar a recollir quan tocava perquè aquell dia tenia compromès un concert. I és que lo primer és lo primer, tu...

Em va agradar que donessin el Nobel al senyor Dylan, esclar. Però encara em va divertir més llegir els esscarafalls de la gent que s'esglaiava perquè l'Acadèmia sueca s'hagués “atreuit” a donar el premi a un “cantant”. En

tenim un exemple molt bonic amb les paraules de don Mario Vargas Llosa — ell mateix Nobel de literatura!— que va llançar a l'aire aquesta pregunta malèfica:

L'any que ve li donaran el premi a un futbolista?

És difícil escriure una novel·la tan brillant i divertida com “Pantaleón y las visitadoras” del dit Vargas Llosa; però em sembla que encara és més complicat dir una imbecilitat més gran que la que suggereix la seva pregunta.

Quan a l'espanyolíssim peruà li passi la rabieta, potser repassarà les paraules pronunciades per la secretària permanent de l'Acadèmia en el moment d'anunciar el destinatari del guardó:

Si mirem al passat...

... va dir aquesta senyora, de nom Sara Danius...

... descobrim que Homer i Safo van escriure textos poètics per a ser escoltats, per a ser interpretats, sovint amb instruments, en el mateix sentit que Bob Dylan. Encara llegim Homer i Safo i en gaudim, igual que passa amb Dylan, a qui podem llegir i hem de llegir.

Com que som aquí per a celebrar el dia del llibre, ara em deixareu parlar d'un pel·lícula: "L'últim vals", Martin Scorsese, 1978. La vaig veure quan era jovenet a la insuperada televisió pública dels anys vuitanta. És un documental que ens submergeix en el concert de comiat del grup canadenc The Band. Hi surt Bob Dylan, esclar, i més artistes que conformen un veritable "dream team" de la millor música popular del segle XX.

Amb tot, el que més em va impactar quan vaig topar amb aquesta pel·li va ser un senyor que hi sortia a recitar un poema. Era un vell amb barba blanca —així el vaig veure quan jo mateix encara no tenia la barba blanca—, que desgranava una paròdia del "Prenostre" bastant més sàvia i divertida que la versió original.

Aquell home es deia Laurence Ferlinghetti, i es va morir a finals de febrer d'aquest 2021. Només li faltaven dos mesos per a fer 102 anys, que es diu aviat. Regentava la llibreria City Lights de San Francisco, un lloc que és casa meva encara que mai hi hagi estat, perquè s'hi ajuntaven músics, poetes i anarquistes. Ferlinghetti era l'últim representant viu de l'extraordinària, sorollosa i insolent Generació Beat. La generació d'un altre amic de Bob Dylan, el poeta Allen Ginsberg, autor de l'"Udol" que arrenca així:

**He vist les millors ments de la meva generació destrossades per la
bogeria, famèlics, histèrics, despullats,**

**arrossegant-se de matinada pels carrers dels negres buscant una dosi
colèrica**

**àngels passotes consumint-se per la primigènia connexió celestial amb
l'estrellada dinamo de la maquinària de la nit,**

**que pobres i esparracats i ullerosos i drogats, vetllaven fumant en la
sobrenatural foscor dels pisos d'aigua freda
mentre suraven sobre els cims de les ciutats
contemplant el JAZZ**

Oh, sí, el JAZZ!

Recorrent el camí invers del que va de la lletra a la partitura, el JAZZ i les altres músiques infectant la bona literatura: alimentant l'esperit i la prosa dels camins de Jack Kerouac, que també era un "beatnik", o de Julio Cortázar, que no n'era pas. Celebrem-ho, amb orgull, des d'aquesta ciutat somorta que, un dia, va veure néixer un dels primers clubs catalans de JAZZ!

JAZZ!

JAZZ!

JAZZ!

Tot això era per per emfatitzar que música i literatura es fonen i es confonen. És igual si parlem de l'una o de l'altra, com seria indiferent si parléssim d'un traç il·luminat en un quadre, i d'un gest commovedor a l'escenari o a la pantalla. Tot és un bàlsam —i ara tornem al psicodrama— per fugir del dolor del món.

Fugir a on, em direu. No us donaré cap consol: no tenim escapatòria, de manera que només ens queda l'alegria. L'alegria de visitar una llibreria com les que, en aquesta data tan assenyada, ocupen amb k els carrers que, potser, un dia seran nostres.

Darrera de cada parada hi ha, si els voleu veure, una immensitat d'herois. I no em refereixo —que també— als personatges que desfilen per les pàgines que s'hi exposen. Avui els nostres herois són els llibreters, que desafien el criminal Amazon amb més valentia de la que cap polític d'aquest país ha demostrat tenir mai; són els editors, discrets i pacients, que ballen al caire de la ruïna i del triomf; i són, esclar, els autors que, sempre en solitud, han construït els mons que ens esperen a la lletra impresa.

Adoreu-los, perquè tots ells són sants i benefactors. Jo els hi dec la vida.

Gràcies, i bon Sant Jordi tot l'any!

DONAT PUTX